

Coneixement del medi social i cultural

El llibre de *Coneixement del medi social i cultural*, per al 2n curs de Primària, és una obra col·lectiva concebuda, dissenyada i creada al Departament d'Edicions Educatives de Grup Promotor / Santillana, dirigit per **Teresa Grence Ruiz** i **Pere Macià Arqué**.

En l'elaboració ha participat l'equip següent:

TEXT

Bet Barceló Llauger
Serena Canal Figueras

IL·LUSTRACIÓ

Jordi Baeza Albalate

EDICIÓ

Serena Canal Figueras

DIRECCIÓ DEL PROJECTE

Lidia Gil Fernández

DIRECCIÓ I COORDINACIÓ EDITORIAL DE PRIMÀRIA

Maite López-Sáez Rodríguez-Piñero

Direcció d'art: José Crespo.

Projecte gràfic: Pep Carrió.

Fotografia de coberta: Leila Méndez.

Cap de projecte: Rosa Marín.

Coordinació d'il·lustració: Carlos Aguilera i Raquel Carrasco.

Cap de desenvolupament de projecte: Javier Tejeda.

Desenvolupament gràfic: Raúl de Andrés, Olga de Dios, Jorge Gómez i Julia Ortega.

Direcció tècnica: Jorge Mira.

Coordinació tècnica: Jesús Muela.

Composició i muntatge: Conchi Garzón.

Correcció: Pilar Barranco i Lurdes Monguillot.

Documentació i selecció fotogràfica: Marilé Rodríguez.

Fotografia: A. Toril; Alicia García; G. Rodríguez; I. Rovira; J. C. Muñoz; J. Escandell.com; J. Jaime; J. Lucas; J. M. Escudero; S. Cid; S. Enríquez; S. Padura; X. S. Lobato; 123RF; A. G. E. FOTOSTOCK/Mapi; ARCO/Therín-Weise; Science Source; NMPFT/DHA/SSPL; Eckhard Slawik; Mujo Korach; Barbarella; RIA NOVOSTI/SCIENCE P.; CREATAS; CONTIFOTO/SYGMA/Kevin Brice; EFE/Miguel Vázquez, Jaume Sellart; EFE/SIPA-PRESS/Tony Lopez; GARCÍA-PELAYO/Juancho; GETTY IMAGES SALES SPAIN/Photos.com Plus, Thinkstock; ISTOCKPHOTO/Getty Images Sales Spain; J. M. BARRES; JOHN FOXX IMAGES; PAISATGES ESPANYOLS; SHUTTERSTOCK; MATTON-BILD; SERIDEC PHOTOIMAGENES CD i ARXIU SANTILLANA.

© 2016 by Grup Promotor / Santillana Educación, SL

C/ Frederic Mompou, 11 (Vila Olímpica)

08005 Barcelona

PRINTED IN SPAIN

ISBN: 978-84-9047-149-4

CP: 523986

Dipòsit legal: M-6538-2016

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

Índex

1 Els pobles i les ciutats 5

2 Les feines 21

Cooperem 37

3 Els paisatges 39

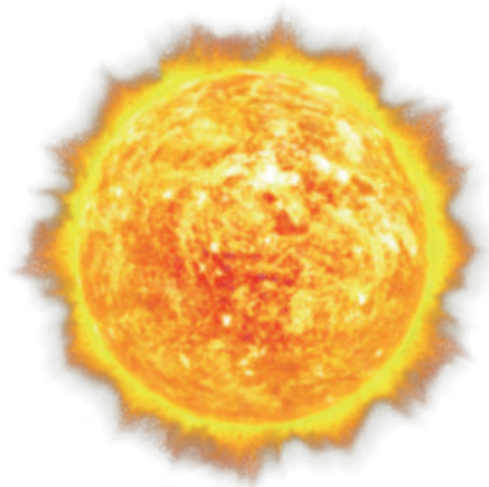
4 L'aigua i l'aire 57

Cooperem 73

5 El Sol, la Terra i la Lluna 75

6 El temps passa 91

Cooperem 107

Les estacions 109

POSEM-HO EN MARXA! 113

Diccionari visual 121

Competències bàsiques 127

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Totes les propostes i les activitats d'aquest llibre estan pensades perquè els alumnes puguin adquirir les competències bàsiques en l'àmbit de Coneixement del medi. Al final del llibre hi ha una taula on es pot comprovar la competència o competències concretes que els alumnes treballaran, agrupades per dimensions.

D'altra banda, en aquest llibre els alumnes també podran desenvolupar diverses de les vuit competències bàsiques. Les hem marcades amb les icones següents:

Competència social i ciutadana

Competència en el coneixement
i la interacció amb el món físic

Competència d'autonomia,
iniciativa personal i emprenedoria

Competència comunicativa
lingüística i audiovisual

Competència matemàtica

Competència d'aprendre
a aprendre

Competència artística
i cultural

Competència digital

1

Els pobles i les ciutats

- Què es veu en la fotografia, un poble o una ciutat?
- On creus que viu més gent, en un poble o en una ciutat?
- On vius, tu?

➔ **SABER FER**

Interpreto un plànol.

Què hi ha als pobles i ciutats?

Les persones vivim en poblacions diferents. Segons si hi ha pocs o molts habitants, s'anomenen pobles o ciutats.

1 Relaciona.

CARRER

AVINGUDA

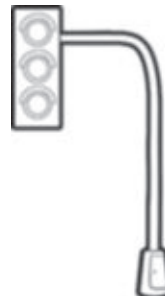
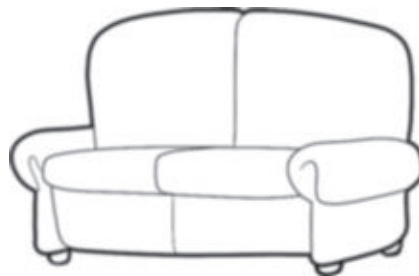

PLAÇA

 ► **PARLA.** Explica les diferències entre les tres.

2 Pinta els elements que podem trobar als carrers.

Als carrers, avingudes i places dels pobles i ciutats trobem fanals, papereres, fonts, semàfors, etc.

Els pobles

Els pobles són poblacions amb **pocs habitants**. La majoria de cases són baixes. Els carrers són estrets, curts i hi circulen pocs cotxes.

Els pobles són diferents segons si es troben a la muntanya, a la plana o a la costa.

Els **pobles de muntanya** estan envoltats de boscos i prats.

Són pobles petits i enlairats als quals s'arriba per carreteres estretes i de revolts.

Els **pobles de plana** estan envoltats de camps de conreu.

Són pobles més grans i, normalment, estan ben comunicats.

Els **pobles de costa** estan a prop del mar.

Solen ser antics pobles de pescadors. Alguns han crescut molt pel turisme.

3 Encercla la resposta correcta.

- Els pobles són poblacions amb...

molts habitants.

pocs habitants.

- La majoria dels edificis són...

cases baixes.

cases de molts pisos.

- Els carrers solen ser...

amples i llargs.

estrets i curts.

- En els pobles hi solen circular...

pocs cotxes.

molts cotxes.

4 Observa i respon.

- Què hi ha al voltant d'aquest poble?

- És un poble de muntanya, de plana o de costa? Per què?

Als pobles hi viuen poques persones. Moltes cases són baixes, i els carrers són estrets, curts i amb poc trànsit.

Hi ha pobles de muntanya, de plana i de costa.

Les ciutats

Les ciutats són poblacions amb **molts habitants**. Tenen edificis alts de molts pisos. Els carrers solen ser amples i llargs. Per les ciutats circulen molts cotxes.

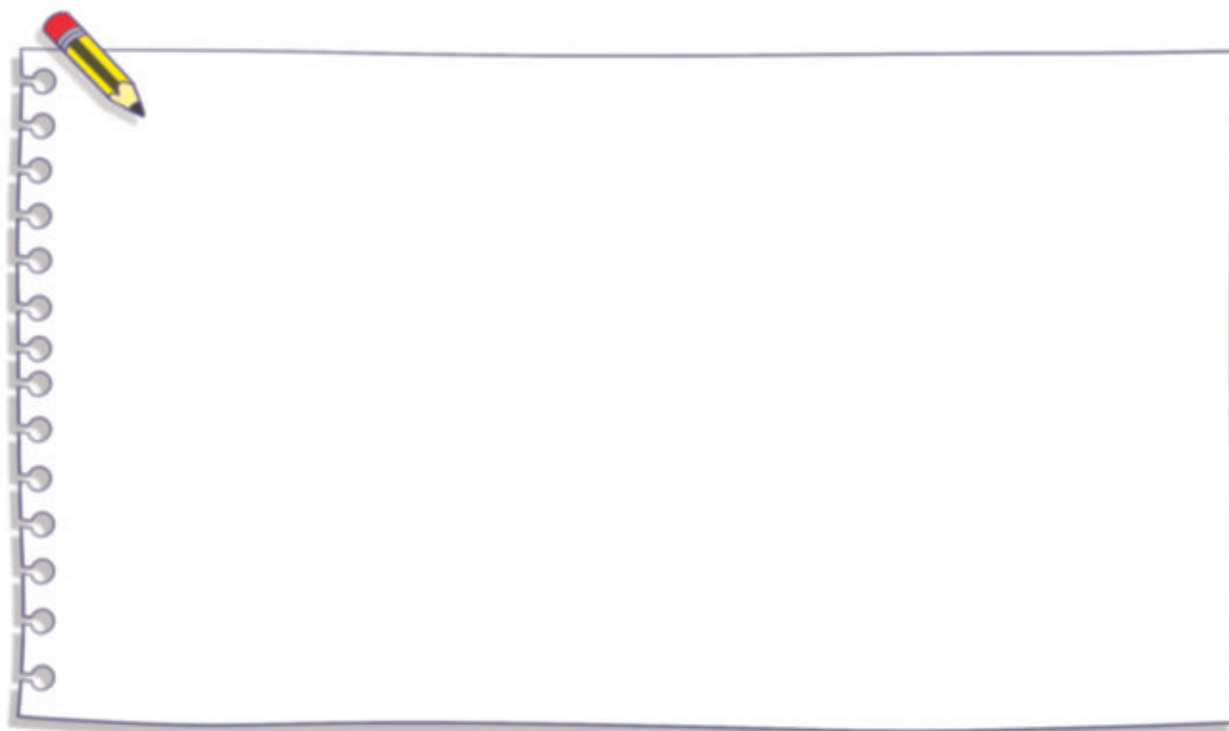
A les ciutats hi ha escoles, botigues, biblioteques, poliesportius, hospitals, museus...

A les ciutats i en alguns pobles grans, els carrers s'agrupen en **barris**. Cada barri té un nom.

Als barris hi ha habitatges, i també hi pot haver jardins, botigues, escoles...

5 Dibuixa un edifici d'una ciutat.

► **ESCRIU.** Explica les diferències entre els edificis dels pobles i els de les ciutats.

+ 6 Observa el dibuix i respon.

- És un poble o una ciutat? _____
- Quins tipus de vehicles hi circulen? _____
- Escriu a què correspon cada número.

① _____

③ _____

② _____

④ _____

PARLA. Explica on creus que hi pot haver un museu i una botiga.

7 Explica dos avantatges de viure en una ciutat i en un poble.

A les ciutats hi viuen moltes persones. Els edificis són alts, i els carrers, amples, llargs i amb molt trànsit. Els carrers s'agrupen en barris.

Els serveis a la població

Les persones que viuen en una població necessiten **serveis**, com ara recollida d'escombraries. Per atendre els serveis treballen moltes persones, per exemple els escombriaires, els jardiniers, els bombers o els policies.

Cada poble i ciutat té el seu ajuntament. L'**ajuntament** és el govern de la població i està format per l'alcalde o l'alcaldesa i els regidors. Les persones de cada població voten per triar l'alcalde i els regidors. L'ajuntament organitza els serveis necessaris per a les persones i vetlla pel bon funcionament d'aquests serveis. L'ajuntament també és un edifici destacat de la població. S'hi reuneixen l'alcaldesa i els regidors.

8 **Escriu tres serveis que hi hagi a la teva població.**

 9 EN GRUP. Observeu i expliqueu el servei que donen aquests treballadors.

 10 Fes una foto o un dibuix del teu ajuntament. Enganxa-la.

 ► **PARLA.** Explica qui és l'alcalde o alcaldessa del teu poble o ciutat.

L'ajuntament és el govern de les poblacions i organitza els serveis necessaris per a les persones que hi viuen.

L'ajuntament està format per l'alcalde o alcaldessa i els regidors.

La convivència

Les persones que viuen al mateix poble o barri són **veïns**.

Per a poder conviure amb els nostres veïns i amb la resta de persones hem de respectar-nos mútuament i tenir cura del que ens envolta.

Observa i encercla les persones que ho fan bé.

PARLA. Explica què els hi diries a les persones que no ho fan bé.

12 Escriu els nombres en el seu lloc.

1. Prohibit trepitjar la gespa.
2. Utilitzeu les papereres.
3. Permès anar amb bicicleta.
4. Espai reservat per a persones amb cadira de rodes.
5. Permès el pas d'animals lligats.
6. Prohibit passar els cotxes.
7. Compte, passen nens.
8. Seient reservat per a persones grans.

13 VALORS. Explica algun conflicte que hagis tingut a l'escola i com el vas resoldre.

EN GRUP. Encercleu i expliqueu com es poden resoldre els conflictes.

discutint

parlant

fugint

escoltant

respectant

Hem de ser respectuosos amb els veïns i amb la resta de persones.
També amb tot allò que ens envolta.

Interpreto un plànol

Per saber on són les escoles, botigues, hospital, teatres, alguns monuments, etc., de qualsevol població necessitem un plànol.

14 Observa el dibuix d'una població.

► Situa cada cosa on correspongui.

① parc	② plaça	③ hospital	④ escola
⑤ teatre	⑥ botiga	⑦ ajuntament	

- 15** Observa el plànol de la mateixa població. Busca els edificis i pinta'ls.

parc

plaça

hospital

escola

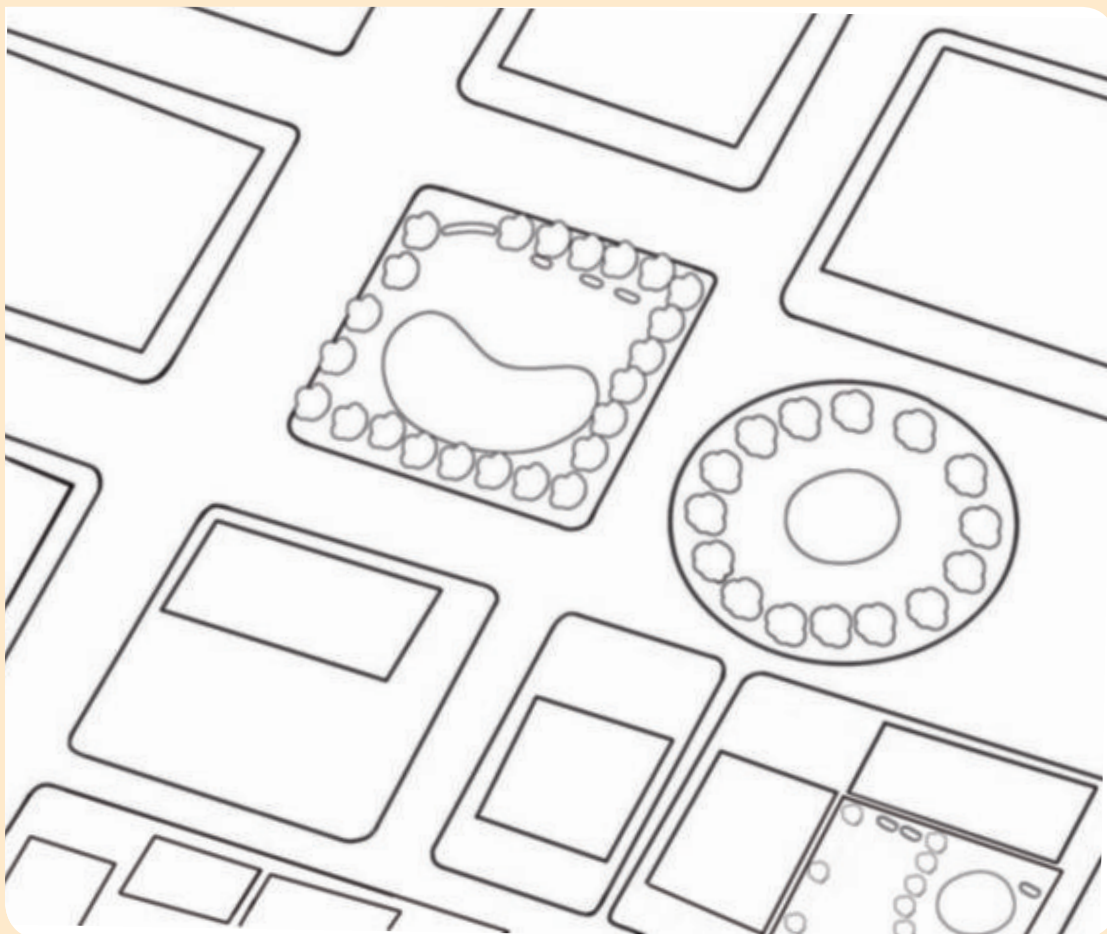
teatre

botiga

ajuntament

- 16** Com són els dibuixos dels edificis en el plànol?

- 17** Observa el plànol i traça els camins.

de l'escola a l'ajuntament.

de l'escola al parc.

Els monuments

Quan anem caminant pels carrers dels nostres pobles o ciutats pot ser que passem pel davant de cases grans o de cases petites, d'alguna botiga o fins i tot d'algun monument.

Els monuments solen ser edificis de diferents tipus construïts en el passat, com ara palaus o esglésies. També poden ser obres d'arquitectura o escultura que s'han fet per recordar una persona o alguna cosa important que va passar.

Hi ha poblacions que són molt conegudes pels seus monuments. Per exemple, saps en quina ciutat es troba la torre Eiffel?

18 Què és un monument? _____

19 PARLA. Explica quin d'aquests monuments t'agrada més.

Castell de Cardona

Aqüeducte de les Ferreres,
Tarragona

La Pedrera,
Barcelona

► **VALORS.** Et semblaria bé que els enderroquessin per fer edificis nous? Per què?

20 Llegeix i observa.

Les poblacions poden ser pobles o ciutats. En els pobles viuen menys habitants que en les ciutats.

El govern de les poblacions és l'ajuntament.

21 Completa en català, castellà i anglès.

- Els pobles i les ciutats són _____.
- Les cases són baixes, i els carrers, estrets, curts i amb poc trànsit
en els _____.
- Els edificis són alts, i els carrers, amples, llargs i amb molt trànsit
en les _____.
- El govern de les poblacions és l' _____.

ACTIVITATS DE REPÀS

22 **Escriu P (poble) o C (ciutat) on correspongui.**

- ☐ Població petita.
- ☐ Els carrers s'agrupen en barris.
- ☐ Edificis alts.
- ☐ Hi circulen pocs cotxes.
- ☐ Molts carrers amples i llargs.
- ☐ Moltes oficines, cinemes, hospitals, botigues...
- ☐ N'hi ha de muntanya, plana i costa.
- ☐ Sol haver-hi molt trànsit.

23 **ESCRIU. Explica què és un barri.**

24 **Relaciona.**

Organitza
el trànsit.

Té cura dels
parcs i jardins.

Neteja
els carrers.

25 Llegeix les pistes. Quin edifici és?

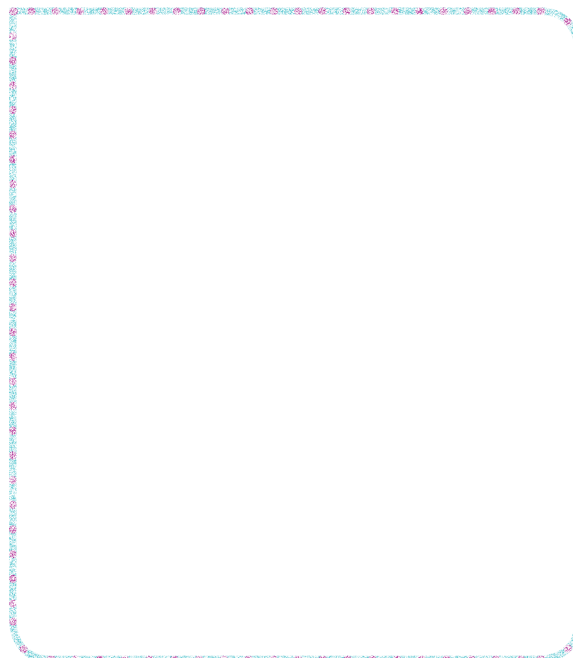
És un edifici important.

Es troba en pobles i ciutats.

Organitza els serveis necessaris per a les persones.

Hi treballa l'alcalde o alcaldessa.

26 Dibuixa un senyal per indicar què no han de fer els nens.

27 PENSA-HI. Dibuixa 😊 o ☹️.

- Sé diferenciar entre un poble i una ciutat. ●
- Conec què són els barris. ●
- Identifico els diferents serveis de les poblacions. ●
- Reconec la importància de ser respectuós amb tothom. ●